

Sygn. akt I Ns 166/23

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2023 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Lisowska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Judyta Masłowska

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2023 r. na rozprawie

sprawy z wniosku Z. M.

z udziałem R. M., Prokuratury Rejonowy w Piszcu

o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania

p o s t a n a w i a:

Oddalić wniosek.

Sygn. akt I Ns 166/23

UZASADNIENIE

Wnioskodawca Z. M. wniósł o zobowiązanie uczestnika postępowania R. M. do opuszczenia budynku mieszkalnego w miejscowości S. (...) zajmowanego wspólnie z wnioskodawcą, zakazania kontaktowania się w jakiegokolwiek formie i zbliżania uczestnika do wnioskodawcy na odległość mniejszą niż 100 metrów oraz zakazania zbliżania się do opuszczonego budynku mieszkalnego na odległość mniejsza niż 100 metrów. Wnioskodawca wniósł także o zobowiązanie uczestnika postępowania do zwrotu kosztów postępowania.

Uzasadniając swoje stanowisko wnioskodawca podał, że zamieszkuje wraz z uczestnikiem w budynku mieszkalnym położonym w miejscowości S. (...). Przedmiotowy budynek stanowi własność wnioskodawcy. Uczestnik postępowania jest synem wnioskodawcy. R. M. od urodzenia zamieszkuje z wnioskodawcą.

Na początku wspólnego zamieszkiwania i przez kolejne lata wspólnego zamieszkiwania relacje układały się poprawnie. Jednak od kilkunastu lat uczestnik postępowania zaczął zachowywać się co raz gorzej. Od około 2016 roku uczestnik postępowania zaczął stosować przemoc domową.

Uczestnik postępowania stosuje wobec wnioskodawcy przemoc psychiczną i fizyczną. Zachowuje się bardzo agresywnie, poczynając od wyzwisk poprzez przejawy przemocy fizycznej.

Uczestnik postępowania z uwagi na przemoc domową miał prowadzone postępowanie karne, sprawa toczyła się przed Sądem Rejonowym w Piszcu, gdzie uczestnik postępowania miał status oskarżonego. Uczestnik wówczas był skazany za znęcanie się nad wnioskodawcą.

Wnioskodawca wskazał, że uczestnik postępowania cały czas stosuje przemoc psychiczną i fizyczną wobec wnioskodawcy, wyzywa wnioskodawcę słowami wulgarnymi, nadto wielokrotnie usiłował używać siły fizycznej. Uczestnik zakłóca spokój, ustawia maksymalnie głośną muzykę. Przez okres ujęty przemocą domową miały miejsce liczne interwencje z KPP w P.. Została założona procedura niebieskiej karty.

W odpowiedzi na wniosek, pełnomocnik uczestnika postępowania wskazała, że R. M. przebywa u ojca najczęściej w weekendy, gdzie od dziecka ma swój pokój. Jedynie czasem zdarza się, iż uczestnika przebywa w domu ojca w tygodniu. Od 2006 roku uczestnik postępowania nie zamieszkuje na stałe w S.. Uczestnik od 13 lipca 2021 roku jest zatrudniony w P. Zakładzie (...) jako pracownik z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Pełnomocnik uczestnika postępowania, będąc matką uczestnika i była żoną wnioskodawcy wskazała, że rozwiódła się z wnioskodawcą w 2008 roku z uwagi na jego przemocowe zachowanie wobec niej i ich wspólnych dzieci, między innymi wobec uczestnika postępowania R. M.. Pełnomocnik podkreśliła, że R. M. nigdy nie był skazany za znęcanie się psychiczne i fizyczne nad ojcem. Prowadzone postępowanie karne zostało umorzone. Postanowieniem z dnia 26 listopada 2012 roku Sąd Rejonowy w Piszcu II Wydział Karny w sprawie sygn. akt II K543/12 orzekł umieszczenie uczestnika w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. Od 5 lutego 2013 roku do 15 maja 2015 roku uczestnik postępowania przebywał w szpitalu psychiatrycznym w C.. Po wyjściu ze szpitala zamieszkał z ojcem. Po wyjściu ze szpitala uczestnik jest pod stałą kontrolą psychiatry, przyjmuje leki.

Sąd ustalił co następuje:

Wnioskodawca Z. M. jest właścicielem budynku mieszkalnego nr (...) w S.. Z. M. jest ojcem R. M.. R. M. zamieszkiwał w przedmiotowym budynku od urodzenia, wychowywał się tam. Sytuacja zmieniła się po rozwodzie jego rodziców. Wtedy R. M. zamieszkał z matką.

(okoliczności bezsporne; dowód: odpis skrócony aktu urodzenia k. 6)

Wobec R. M. toczyło się postępowanie karne, między innym o to, że w okresie od stycznia 2010 roku do dnia 15 lipca 2012 roku w miejscowości S. znęcał się psychicznie i fizycznie nad ojcem Z. M., w ten sposób, że będąc trzeźwym jak i znajdując się pod działaniem alkoholu wszczynał bez powodu awantury domowe, w trakcie których wyzywał ojca słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, groził mu pozbawieniem życia i pobiciem, szarpał, dusił i zamykał w mieszkaniu.

Postanowieniem z dnia 26 listopada 2012 roku w sprawie II K 543/12 Sąd Rejonowy przyjął, że zachowanie R. M. wypełniło znamiona zarzucanych mu czynów, na podstawie art. 31 § 1 k.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt. 2 k.p.k umorzył postępowanie karne przeciwko podejrzanemu, a na podstawie art. 93 k.k. w zw. z art. 94 § 1 k.k. orzekł o umieszczeniu w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym.

Postanowieniem z dnia 8 maja 2015 roku w sprawie II Ko 422/15 Sąd Rejonowy w Piszcu na podstawie art. 94 § 2 k.k. w związku z art. 204 § 1 k.k.w. zwolnił R. M. umieszczonego w Samodzielnym Publicznym Psychiatrycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w C. w związku z orzeczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Piszcu z dnia 26 listopada 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 543/12 środkiem zabezpieczającym związanym z umieszczeniem w zakładzie zamkniętym.

(dowód: postanowienie z 26.11.2012r. w sprawie II K 543/12 Sądu Rejonowego w Piszcu k. 289, postanowienie z 8.05.2015r. w sprawie II KO 422/15 k. 469 znajdujące się w aktach II K 543/12 Sądu Rejonowego w Piszcu)

W okresie od początku 2020 roku do 13 maja 2023 roku policjanci Komendy Powiatowej Policji w P. czternastokrotnie podejmowali interwencje w stosunku do R. M. pod adresem S. (...).

Z. M. wzywał policję, zgłaszając, że syn grozi mu śmiercią, stosuje przemoc, okradł go lub zniszczył mienie. Na miejscu okazywało się, że pomiędzy Z. M. i R. M. dochodziło do sprzeczek, a interwencji nie potwierdzano. W żadnym przypadku nie potwierdzono stosowania przemocy fizycznej. Potwierdzono jedynie, że R. M. słuchał głośnej muzyki.

Na skutek zgłoszeń wobec R. M. była wszczynana procedura „Niebieskiej Karty” wobec Z. M.. Procedura „Niebieskiej Karty” została zakończona wobec rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań.

Postanowieniem z dnia 18 marca 2021 roku odmówiono wszczęcia dochodzenia w sprawie zaistniałego w okresie od nieustalonej daty dziennej 2008 roku do dnia 19 lutego 2021 roku w miejscowości S., fizycznego i psychicznego znęcania się nad osobą pozostającą w stałym stosunku zależności od sprawcy Z. M. poprzez popychanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, wyzywanie słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, ośmieszanie, grożenie, poniżanie, niszczenie oraz zabór mienia wobec stwierdzenia braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego.

R. M. leczy się na schizofrenię. Jest związany domem rodzinnym w S., gdzie ma swój pokój. W domu rodzinnym przebywa głównie w weekendy. Wraca spać do P.. W mieszkaniu ojca zdarza mu się słuchać głośno muzyki. Sąsiedzi słyszą krzyki dobiegające z mieszkania Z. M..

(dowód: notatka urzędowa k. 27-27v, zeznania świadka B. M. e-protokół z 18.05.2023r. [00:23:34] k. 54v, zeznania świadka A. M. e-protokół z 18.05.2023r. [00:31:13], [00:34:33], [00:35:29] k. 55, zeznania uczestnika postępowania R. M. e-protokół z 18.05.2023r. [00:49:30], [00:51:52] k.55v, informacja k. 62, protokół z zakończenia procedury „niebieskiej karty” k. 62v, monitoring działań k. 63, protokół na okoliczność odwiedzin w środowisku k. 63v, niebieska karta k. 64-65v, protokół na okoliczność odwiedzin w środowisku k. 66, 67, 67v, postanowienie k. 69-69v, niebieska karta k. 70-72, protokół na okoliczność odwiedzin w środowisku k. 73, notatka urzędowa k. 73v, niebieska karta k. 70-82, protokół na okoliczność odwiedzin w środowisku k. 83-84)

R. M. jest niepełnosprawny w stopniu umiarkowanym. Choruje na schizofrenie. Zdarza się, że chodzi po podwórku, patrzy w niebo, wymachuje rękoma.

Obecnie jest pracownikiem pracowni pralni P. Zakładu (...) od 4 stycznia 2022 roku. Posiada pozytywną opinię w środowisku pracowniczym.

(dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 34-35, zaświadczenie k. 51, opinia o pracowniku k. 52, zeznania świadka B. M. e-protokół z 18.05.2023r. [00:24:16] k. 54v, zeznania uczestnika postępowania R. M. e-protokół z 18.05.2023r. [00:51:03], [00:51:21] k. 55v)

Sąd zważył co następuje:

Podstawą wniosku Z. M. stanowiły przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249). Jak stanowi art. 11 a ww. ustawy w ust. 1 jeżeli członek rodziny wspólnie zajmujący mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba dotknięta przemocą może żądać, aby sąd zobowiązał go do opuszczenia mieszkania. Przepis art. 2 pkt 1 ww. ustawy definiuje pojęcia „członka rodziny” którym jest osoba najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą. Ponadto w ust. 2 znajduje się również definicja pojęcia "przemoc w rodzinie", które należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

W przedmiotowym postępowaniu w pierwszej kolejności należy udowodnić, że sprawca – członek rodziny swoim zachowaniem lub przez zaniechanie, jednorazowo lub w sposób powtarzający się, umyślnie narusza prawa lub dobra osobiste osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Nie jest to jednak wystarczająca przesłanka do nakazania sprawcy opuszczenia miejsca zamieszkania. Konieczne jest bowiem jeszcze wykazanie, że stosując przemoc w rodzinie, sprawca czyni wspólne zamieszkanie szczególnie uciążliwym. Istotne jest zatem, jakiego rodzaju przemocy się dopuszcza. Musi ona bowiem przybrać taką postać, aby powstał skutek szczególnej uciążliwości. Sama konieczność zamieszkiwania z osobą wrogo nastawioną, nieżyczliwą, która nie współpracuje w utrzymaniu wspólnie zajmowanej nieruchomości, stanowi uciążliwość. Przybierze ona postać szczególnej uciążliwości np. w momencie, gdy osoba ta zagraża poczuciu

bezpieczeństwa osoby dotkniętej przemocą w rodzinie lub uniemożliwi korzystanie ze wspólnych pomieszczeń lub urządzeń.

Z dokonanych ustaleń wynika, że uczestnik postępowania R. M. jest synem wnioskodawcy Z. M.. Z. M. zamieszkuje w mieszkaniu w budynku mieszkalnym w S.. R. M. zajmuje jeden pokój w tym mieszkaniu. Najczęściej w mieszkaniu przebywa w weekendy, zdarza się, że przebywa w domu ojca również w tygodniu. Wraca spać do P.. Problemy w relacjach pojawiły się po powrocie R. M. ze Szpitala (...) w C..

Wnioskodawca zgłaszał wielokrotnie na policję, iż uczestnik postępowania grozi mu, używa przemocy fizycznej, niszczy mienie lub okrada go.

Wnioskodawca nie przedstawił jednak rzetelnych dowodów na poparcie swojego wniosku, to jest wskazujących na rzeczywiste stosowanie przemocy przez R. M.. W sprawie zainicjowanej zawiadomieniem Z. M. o znęcanie się nad nim przez jego syna odmówiono wszczęcia postępowania (k.69). W tych warunkach brak jest choćby perspektywy skazania R. M. za przestępstwo na szkodę swojego ojca. Z kolei dokumenty dołączone do procedury Niebieskiej Karty same w sobie nie wskazują, żeby Z. M. był ofiarą przemocy domowej ze strony swojego syna. Odnotowują one jedynie fakt podejmowania interwencji policji. Jak wynika jednak z notatki urzędowej przekazanej przez Komendę Powiatową Policji w P., podejmowane czynności przez funkcjonariuszy policji nie potwierdzały stosowania przemocy przez R. M.. Potwierdzono jedynie, że R. M. głośno słucha muzyki.

Z zeznań wnioskodawcy wynika również, że uczestnik postępowania ostatni raz groził mu miesiąc temu (na dzień 18 maja 2023 roku), jednakże nie stosuje wobec niego przemocy fizycznej ([00:06:22] k. 54v). Niezależnie od tego należy stwierdzić, że zeznania wnioskodawcy w powiązaniu z jego ekspresyjnym zachowaniem na rozprawie wskazują na jego roszczeniową postawę wobec uczestnika. R. M. , będąc osobą chorą, reaguje na prowokacje ojca, jednakże nie dochodzi do przemocy fizycznej. Należy w tym miejscu podkreślić, że R. M. choruje na schizofrenię. W ocenie Sądu stan zdrowia uczestnika postępowania wymaga szczególnej wyrozumiałości ze strony jego rodziców, nie zaś dostarczania mu dodatkowych negatywnych emocji. Można przypuszczać, że wnioskodawca od dłuższego czasu planował wystąpić z wnioskiem o nakazanie synowi opuszczenia mieszkania, a jego odnoszenie się do uczestnika przybierało postać prowokacyjną. Można również odnieść wrażenie, że działania podejmowane przez wnioskodawcę miały charakter przemyślany i celowy. Z. M. bowiem swoim zachowaniem najpierw doprowadzał do interwencji policji, by w ten sposób została wszczęta procedura Niebieskiej Karty. Kiedy już do tego doszło, był zapewne przekonany, że poprzez dalsze, wielokrotne zawiadamianie policji stworzy wrażenie zaistnienia sytuacji przemocowych w jego domu. Tymczasem przeprowadzane interwencje policji nie dostarczyły żadnych dowodów, które potwierdzałyby że był on ofiarą domowej przemocy, a sprawa o znęcanie została umorzona. Brak zatem było jakiegokolwiek obiektywnego dowodu potwierdzającego wersję wydarzeń przedstawianą przez Z. M..

Dowodami takimi nie mogą być w szczególności zeznania brata i bratowej wnioskodawcy: świadków B. M. i A. M.. Świadek B. M. opowiedziała się po stronie wnioskodawcy w jego konflikcie z synem i w swoich zeznaniach przedstawia swojego szwagra jako ofiarę przemocy. B. M. wskazała, że uczestnik postępowania kopnął wnioskodawcę, jednakże nie potrafiła wskazać kiedy mogło to się wydarzyć nawet w sposób przybliżony ([00:22:31] k.54v). A. M. natomiast skarżył się na zachowanie obu, wskazując iż to on z żoną są najbardziej poszkodowani.

Mając na uwadze powyższe, należało uznać, że R. M. nie jest sprawcą przemocy domowej. Żądanie wnioskodawcy o zobowiązanie R. M. do opuszczenia mieszkania nie zasługiwało na uwzględnienie.